

Notat

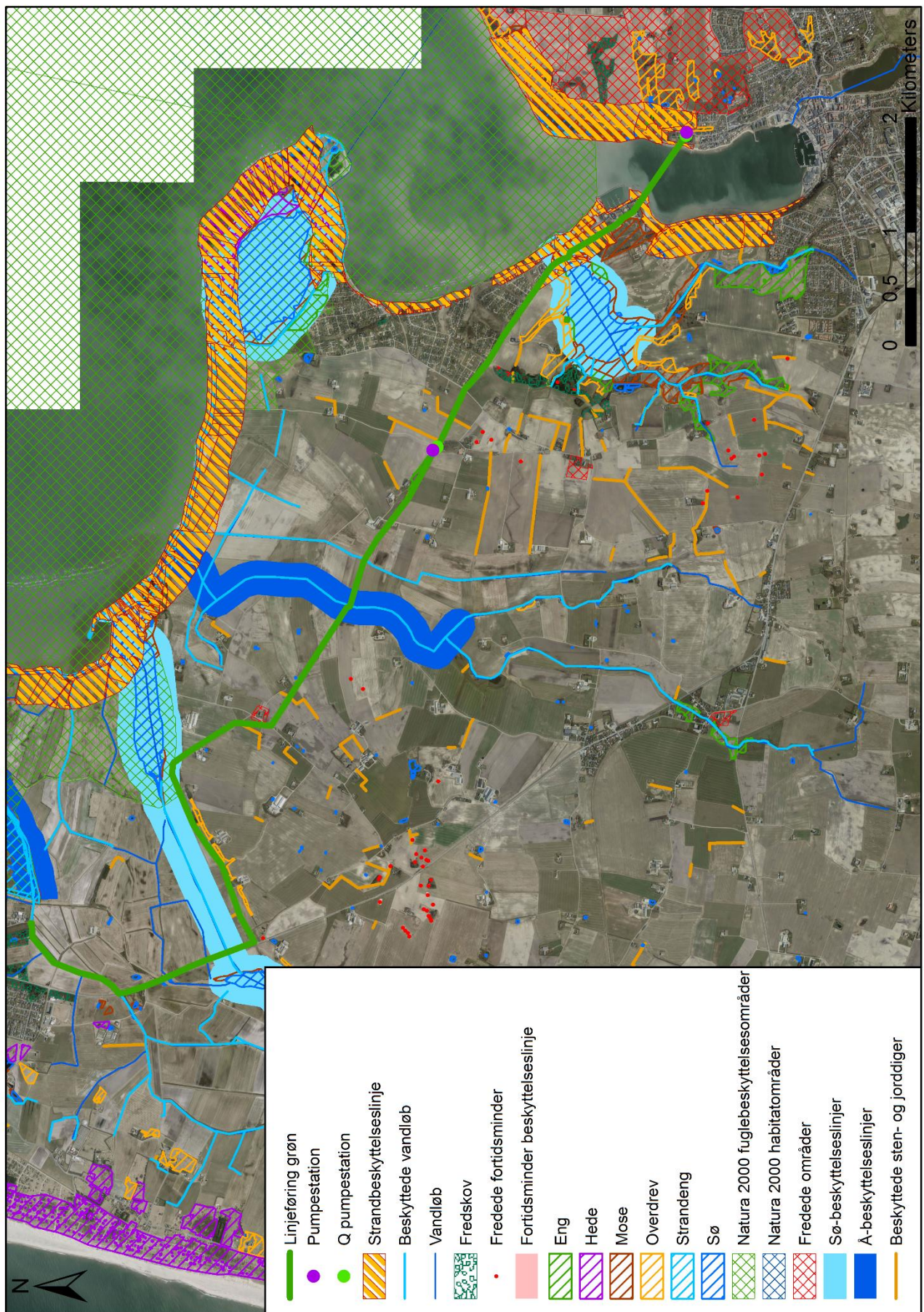
Projekt navn	Myndighedsansøgning m.m. for ny spildevandsledning fra Lemvig til Harbøre
Kunde	Lemvig vand & Spildevand A/S
Projektleder	Claus Goldberg
Projektnummer	3621900087
Dokument ID	ATR 2 – screening af rød, grøn og lilla linjeføring
Til	Thomas Sørensen
Udarbejdet af	Erik Mandrup Jacobsen, Claus Goldberg og Cecilie Hansen
Kvalitetssikret af	Claus Goldberg
Godkendt af	Søren Hinge Christensen
Version	02
Versionsdato	25-06-2019
Første udgivelsesdato	16-05-2019

Screening af grøn, rød og lilla linjeføring for ny spildevandsledning

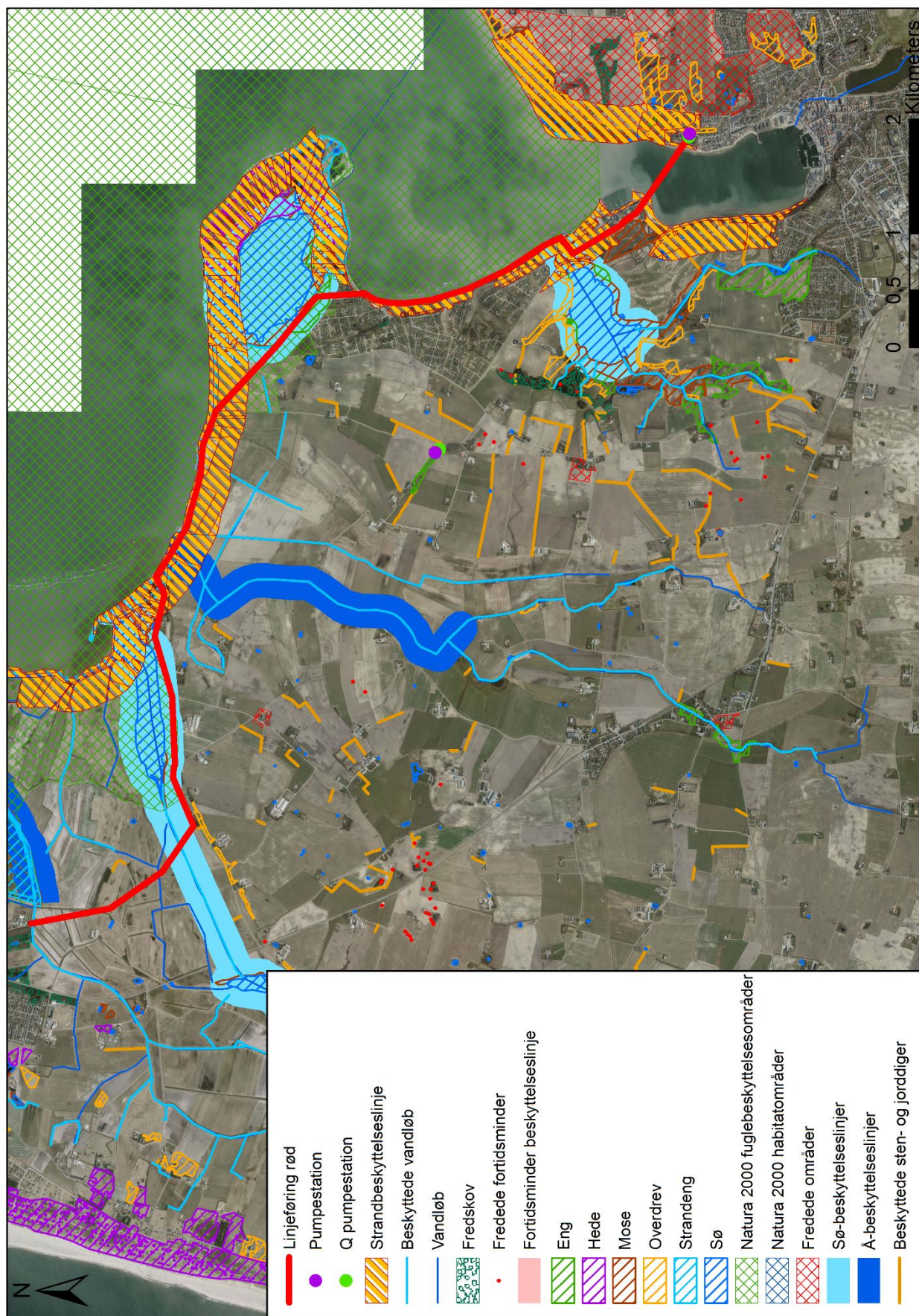
Baggrunden for dette notat er, at det er besluttet at sammenlægge renseanlæggene i Harbøre og Lemvig, således at Lemvig Renseanlæg nedlægges, og spildevandet herfra pumpes til og fremover renses på Harbøre Renseanlæg.

Projektet indebærer således, at der etableres en ny spildevandsledning fra Lemvig Renseanlæg til Harbøre Renseanlæg.

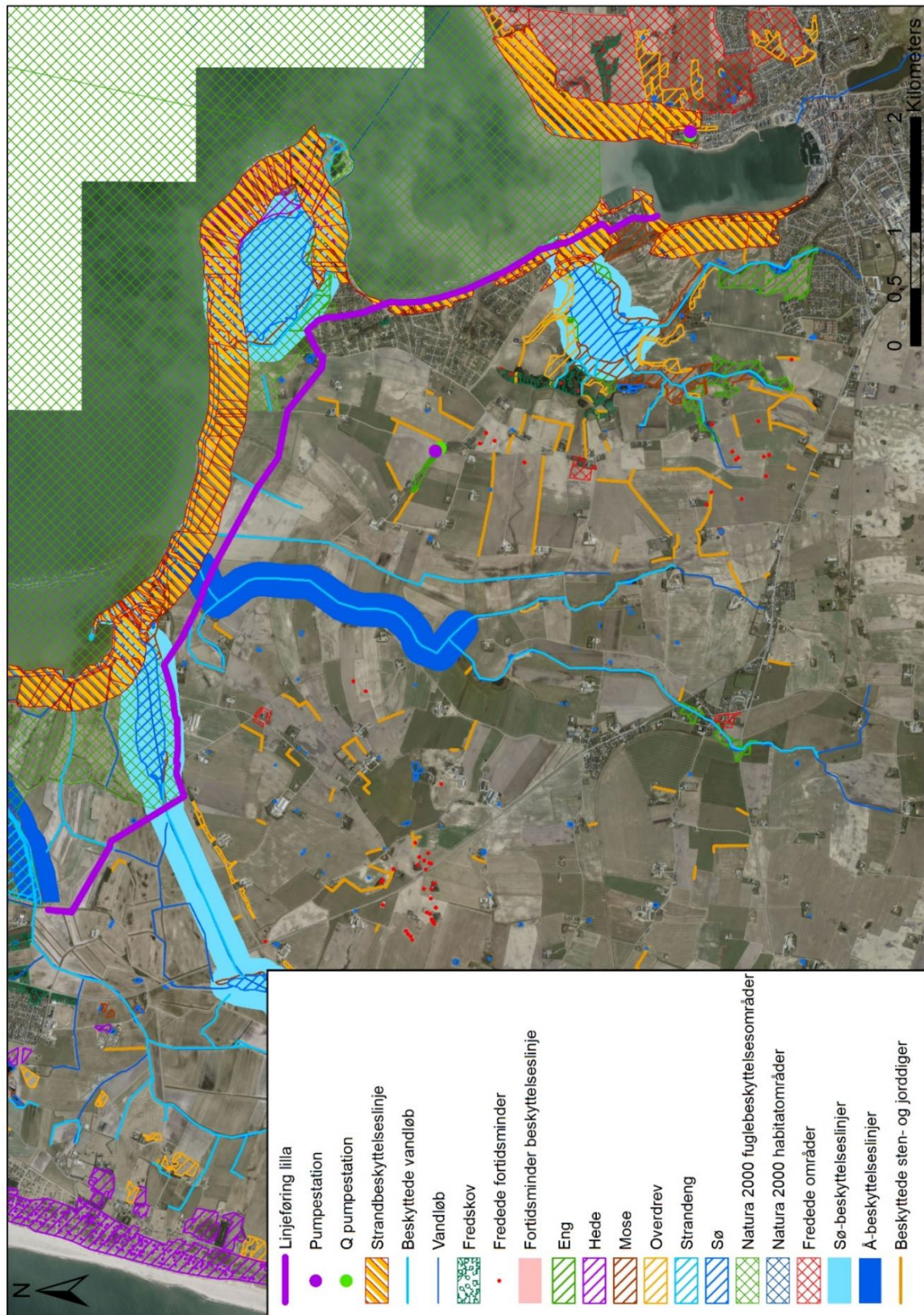
Formålet med dette notat er at sammenligne de planlægningsmæssige konsekvenser i forhold til naturbeskyttelse, arealinteresser og den praktiske fremkommelighed af de to alternativer, der i denne indledende fase af projektet er benævnt henholdsvis grøn og rød linjeføring. Der er desuden en tredje linjeføring (lilla), der efterfølgende er bragt i spil. Linjeføringerne er vist på Figur 1, 2 og 3.

Figur 1: Grøn linjeføring for ny spildevandsledning mellem Lemvig og Harboøre.

Figur 2: Rød linjeføring for ny spildevandsledning mellem Lemvig og Harboøre.

Figur 3: Lilla linjeføring for ny spildevandsledning mellem Lemvig og Harboøre.

Fokusområder

Screeningen har haft fokus på Natura 2000-interesser, naturbeskyttede arealer og beskyttelseslinjer jfr. Naturbeskyttelsesloven, samt arealer med fredskov, sten- og jorddiger og fortidsminder omfattet af Skovloven og Museumsloven. Desuden er inddraget beskyttede såvel som ubeskyttede vandløb.

Da terrænhældninger, højdeforskelle m.m. er af stor betydning for linjeføringens økonomi og praktiske gennemførlighed er desuden foretaget en overordnet sammenligning af højdekurverne langs grøn og rød linjeføring. Der er ikke foretaget denne vurdering for den lilla linjeføring.

En samlet oversigt over resultatet af screeningen er givet i Tabel 1, og uddybende kommentarer og anbefalinger er givet i den efterfølgende tekst.

Tabel 1: Oversigt over mulige "konflikter" med arealinteresser m.m. for grøn, rød og lilla linjeføring (Figur 1, 2 og 3).

	Antal "konflikter"		
	Grøn linjeføring	Rød linjeføring	Lilla linjeføring
Beskyttede vandløb	5	5	6
Fredskov	0	0	0
§3-områder	2	14	3
Fredede fortidsminder	0	0	0
Fredede fortidsminder beskyttelseslinjer	0	0	0
Natura 2000-områder	1	1	1
Natura 2000 - fuglebeskyttelsesområder	1	2	2
Natura 2000 - habitatområder	0	0	0
Fredede områder	1	0	0
Åbeskyttelseslinjer	1	1	1
Søbeskyttelseslinjer	2	3	3
Beskyttede sten- og jorddiger	4	1	0
Vandløb (alle)	6	5	6
Strandbeskyttelseslinje	3 (7 matrikler)	5 (27 matrikler)	3 (8 matrikler)
Højdekurver	> 40 m.o.h.	0-4 m.o.h.	-

Bemærkninger

Beskyttede vandløb

Grøn og rød linjeføring forventes at krydse 5 beskyttede vandløb, mens lilla linjeføring forventes at krydse 6 beskyttede vandløb. Det forventes, at krydsningerne for begge scenarier sker ved styrede underboringer, der ikke påvirker vandløbene, uagtet hvilket alternativ der vælges.

For begge scenarier skal Lemvig Kommune dog meddele bygherre tilladelse til dette efter vandløbslovens § 47 og reguleringsbekendtgørelsens § 9.

Fredskov

Fredskov er arealer, som altid skal drives efter skovlovens regler om god og flersidig skovdrift. Ingen af de tre undersøgte linjeføringer krydser fredskovsarealer.

§ 3 arealer

Punktet omfatter arealer omfattet af naturbeskyttelsens generelle bestemmelser (§ 3), hvoraf det fremgår, at man ikke uden tilladelse fra de kommunale myndigheder må foretage ændringer i arealernes naturtilstand.

Ønsker ejeren at fortage ændringer i et beskyttet naturareal, skal ansøges om dispensation hos kommunen. Hittidig drift på arealerne kan fortsætte, mens større ændringer som for eksempel at dræne, opfylde, oprense, omlægge eller tilplante arealet ikke er tilladt.

Da § 3 beskyttede arealer kan desuden være levesteder for strengt beskyttede arter omfattet af habitatdirektivets bilag IV og den danske artsfredningsbekendtgørelse, bør påvirkning af disse områder i videst muligt omfang undgås ved at styre uden om eller ved at underbore særligt værdifulde områder.

Som det fremgår af Tabel 1, krydser grøn linjeføring to §3 beskyttede arealer, mens rød linjeføring krydser 14 arealer. Lilla linjeføring krydser tre §3 arealer. Den aktuelle naturværdi af de pågældende arealer kendes dog ikke.

Fredede fortidsminder

Beskyttede fortidsminder er synlige levn og kulturspor i landskabet, som er beskyttede under Museumsloven. Ingen af de foreslåede linjeføringer påvirker fredede fortidsminder.

Fredede fortidsminder, beskyttelseslinje

Indenfor 2 meter fra et fredet fortidsminde må der heller ikke foretages jordbearbejdning, gødes eller plantes. Derudover har fortidsminder en beskyttelseslinje på 100 meter fra mindets yderste kant. Ingen af de tre foreslåede linjeføringer er i konflikt med beskyttelseslinjer omkring fortidsminder.

Natura 2000-områder

Natura 2000-områder er udpeget efter henholdsvis Habitatdirektivet (92/43/EF) og Fuglebeskyttelsesdirektivet (2009/147/EF, tidligere 79/409/EF).

De tre foreslåede linjeføringer ligger begge i tilknytning til Natura 2000-område nr. 28, der består af habitatområde H28 Agger Tange, Nissum Bredning, Skibsted Fjord og Agerø samt fuglebeskyttelsesområderne

F23 Agger Tange, F27 Glomstrup Vig, Agerø, Munkholm og Katholm Odde, Lindholm og Rotholme, F28 Nissum Bredning og F39 Harboøre Tange, Plet Enge og Gjeller Sø.

I kraft af sit EU medlemskab er Danmark forpligtiget til at opretholde en "gunstig bevaringsstatus" for de arter og naturtyper, som Natura 2000-området er udpeget for at beskytte (udpegningsgrundlaget). Præcist hvad en gunstig bevaringsstatus indebærer, er forskelligt for de enkelte arter og naturtyper, som beskrevet i f.eks. Søgaard et al. (2005).

For arternes vedkommende må projekter eller planer ikke true de pågældende arter eller deres levesteder, dvs. at bestandene skal være stabile eller i fremgang, og arealerne af de levesteder, som arterne er afhængige af, skal enten være uændrede eller stigende i forhold til tidspunktet for områdets udpegningsgrundlag. For naturtyperne er der tilsvarende typisk tale om, at arealet med den pågældende naturtype skal være stabilt eller stigende for at opretholde en gunstig bevaringsstatus.

Planer og projekter skal underkastes en foreløbig vurdering, (også kaldet screening eller væsentligheds-vurdering), med henblik på at vurdere, om de kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt. Hvis den foreløbige vurdering konkluderer, at det ikke kan afvises, at en plan eller et projekt kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, skal der gennemføres en egentlig Natura 2000-konsekvensvurdering.

Efter den seneste revision af habitatbekendtgørelsen (BEK nr 1595 af 06/12/2018) er Lem Vig, som begge de foreslåede linjeføringer krydser, ikke længere en del af Natura 2000-område N28.

Rød linjeføring forløber på store dele af strækningen helt kystnært langs Natura 2000-områdets grænse og forløber på en ca. 1.100 meter lang strækning vest for Gjeller Sø igennem dette.

Grøn linjeføring forløber på en ca. 200 meter lang strækning sydvest for Hygum Nord langs grænsen til Natura 2000-området uden at krydse dette.

Lilla linjeføring forløber på kystnært på en længere strækning ved Lem Vig langs Natura 2000-områdets grænse.

Natura 2000 – fuglebeskyttelsesområder

Som beskrevet omfatter Natura 2000-område nr. 28 i alt 4 fuglebeskyttelsesområder. Rød linjeføring forløber på en ca. 2 km lang strækning langs afgrænsningen af F28 Nissum Bredning, der er udpeget af hensyn til 11 arter af ynglende fugle: Rørdrum, rørhøg, klyde, hjejle, almindelig ryle, brushane, splitterne, fjordterne, havterne, dværgterne og mosehornugle samt 7 arter af trækfugle: pibesvane, lysbuget knortegås, pibeand, krikand, spidsand, klyde og hjejle.

Desuden passerer eller krydser (ved Gjeller Sø) rød linjeføring fuglebeskyttelsesområde F39 Harboøre Tange, Plet Enge og Gjeller Sø, der er udpeget af hensyn til 7 arter af ynglende fugle: Klyde, hvidbrystet præstekrave, almindelig ryle, brushane, fjordterne, dværgterne og mosehornugle samt 4 arter af trækfugle: kortnæbbet gås, bramgås, lysbuget knortegås og klyde.

Grøn linjeføring kommer på en kort strækning (200 m) tæt på fuglebeskyttelsesområde F39 uden at krydse dette.

Lilla linjeføring passerer/krydser Natura 2000-område nr. 28 på en strækning af ca. 1500 meter. Lilla linjeføring passerer/krydser desuden Natura 2000-område nr. 39 Harboøre Tange 2 steder på strækningen.

Natura 2000 – habitatområder

Ingen af de tre undersøgte linjeføringer forløber så tæt på habitatområdet, at de kan påvirke dettes udpegningsgrundlag.

Fredede områder

For at sikre ind- og udsyn til kirkerne, er mange kirkers omgivelser fredede ved såkaldte kirkefredninger. Desuden er kirkens omgivelser beskyttede i kraft af naturbeskyttelsesloven, hvilket medfører, at der inden for en afstand af 300 m fra kirken ikke må bygges højere end 8,5 m, medmindre kirken er omgivet af bymæssig bebyggelse i hele beskyttelseszonen.

Grøn linjeføring passerer tæt forbi Kirkefredningen for Hygum Kirke, mens der ikke er fredede områder på eller nær rød og lilla linjeføring.

Sø- og åbeskyttelseslinjer

For at sikre søer og åer som værdifulde landskabselementer og som levesteder for dyre- og planteliv forløber der en sø- eller åbeskyttelseslinje på 150 m fra visse søer og vandløb.

Alle tre linjeføringer er i "konflikt" med én åbeskyttelseslinje. Grøn linjeføring krydser desuden 2 søbeskyttelseslinjer, mens rød og lilla linjeføring krydser 3 søbeskyttelseslinjer.

Inden for beskyttelseszonen må der ikke foretages tilplantninger eller ændringer i terrænet. Midlertidige terræ ændringer såsom nedgravning af ledninger kræver dog ikke dispensation, såfremt terrænet efter nedgravningen straks retableres til det oprindelige udseende, og forudsat at arealet ikke er omfattet af andre bestemmelser om naturbeskyttelse.

Beskyttede sten- og jorddiger

De beskyttede sten- og jorddiger omfatter menneskeskabte volde opført af sten, jord, tørv, tang eller lignende materialer. Digerne er beskyttet i museumslovens § 29a, hvilket betyder, at digernes tilstand ikke må ændres. Beskyttelsen gælder kun diger i landzonen og diger, der ligger i grænsen mellem landzone og byzone eller sommerhusområder.

Det kræver almindeligvis ikke tilladelse at grave mindre jordkabler eller mindre rørledninger ned, hvis diget retableres fuldstændig bagefter. Drænrør eller ledninger kan også frit føres under et dige ved underboring.

Vandløb (alle)

Grøn linjeføring krydses af et ubeskyttet vandløb, der forventes krydset ved en styret underboring. Desuden krydses 5 beskyttede vandløb af grøn linjeføring. Rød og lilla linjeføring krydser hhv. 5 og 6 beskyttede vandløb, der forventes krydset ved en styret underboring – og ingen ubeskyttede vandløb.

Strandbeskyttelseslinje

Kystområderne i Danmark er beskyttet i medfør af naturbeskyttelseslovens bestemmelser om strandbeskyttelse og klitfredning. Formålet med beskyttelsen er at bevare de åbne kyster og de landskabelige, naturmæssige og rekreative værdier, der er knyttet til kysterne. Strandbeskyttelseslinjen omfatter strandbredden og arealet op til 300 meter bag strandbredden - i sommerhusområder dog kun 100 meter eller mindre.

Hovedreglen er, at der ikke må foretages "ændringer i tilstanden" af arealer under strandbeskyttelsen. En "ændring i tilstanden" vil f.eks. være, hvis der opføres ny bebyggelse eller ombygninger af eksisterende bygninger.

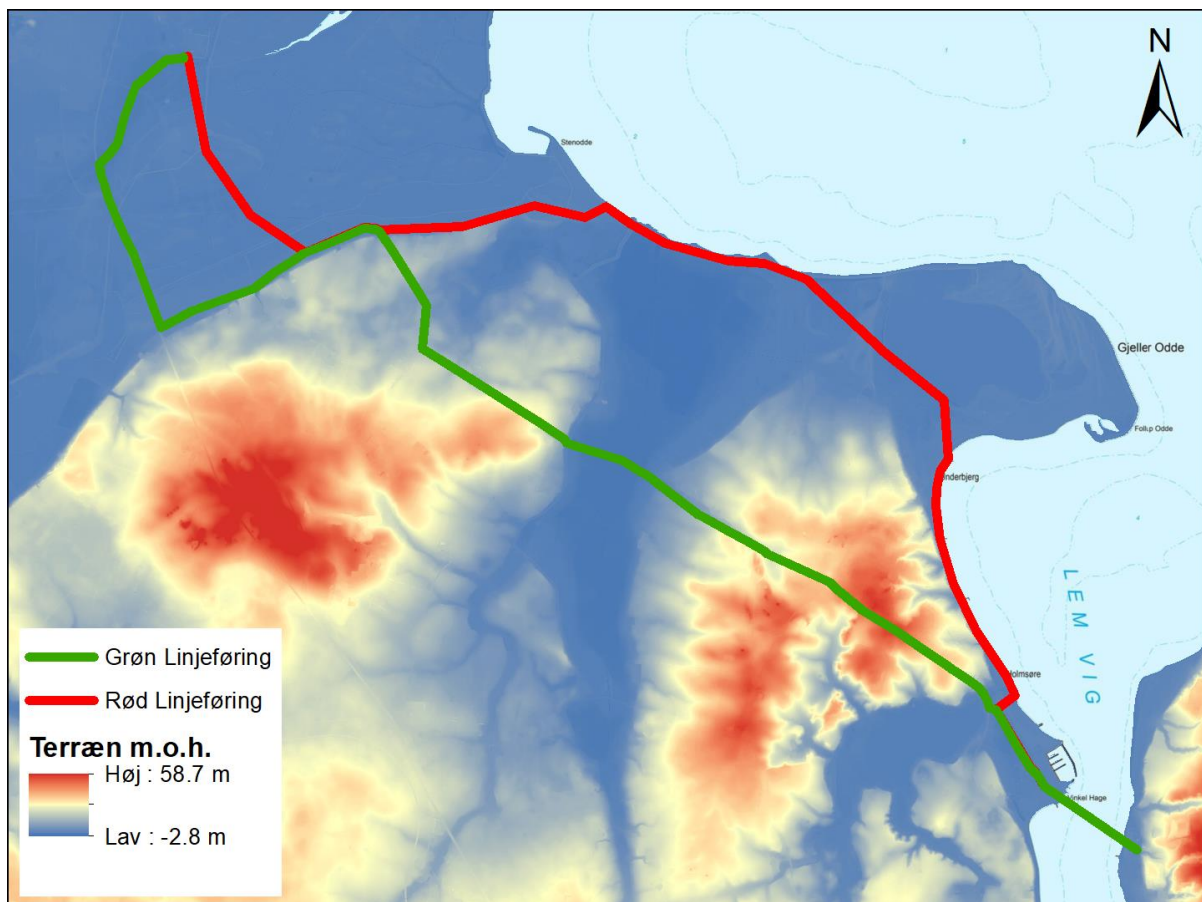
Terrænændringer er ligeledes en "ændring i tilstanden", uanset om terrænændringen sker ved afgravning eller påfyldning. I overensstemmelse med hidtidig praksis for strandbeskyttelseslinjen anses midlertidige terrænændringer som f.eks. nedgravning af rør eller ledninger dog ikke for at være tilstandsændringer, såfremt terrænet straks retableres.

Ved afgørelse om, hvorvidt der kan meddeles dispensation, foretager Kystdirektoratet en samlet og konkret vurdering i hvert enkelt tilfælde. En række hensyn indgår i vurderingen, herunder påvirkningen af kystlandskabet, naturen og de rekreative interesser.

Rød linjeføring, hvis forløb på store dele af strækningen er helt kystnært, har flest konflikter i forhold til strandbeskyttelseslinjen, idet den krydser 27 matrikler mens det tilsvarende tal for grøn er 7 matrikler, alle i området ved Lemvig. Begge alternativer forventes desuden at krydse Lem Vig. Lilla linjeføring forløber tilmed kystnært på strækningen ud for Lem Vig og krydser 8 matrikler.

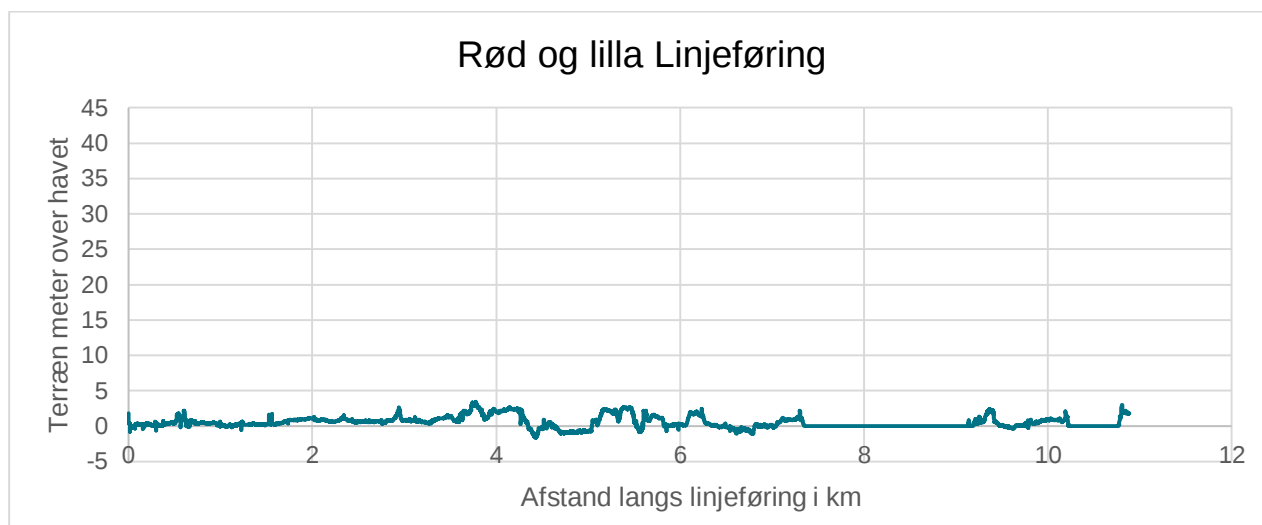
Højdekurver

I Figur 4 og 5 er foretaget en grafisk sammenstilling af terrænet, som rød og grøn linjeføring passerer igennem, baseret på data fra Danmarks Højdemodel (2019).

Figur 4: Terræn (meter over havet) for grøn, rød linjeføring, baseret på data fra Danmarks Højdemodel (2019).

Figur 5: Terræn (meter over havet) langs grøn og rød linjeføring, idet "0 km" = startpunktet ved Lemvig (Danmarks Højdemodel 2019).

Det fremgår heraf, at der er særdeles stor forskel på de to linjeføringer, idet terrænet ved grøn linjeføring ca. 1,5 km nordvest for Lemvig hæver sig til mere end 40 meter over havet og ca. midtvejs på strækningen desuden når et niveau på mere end 20 meter over havet. I modsætning til dette ligger hele rød og lilla linjeføring blot 0-4 meter over havet.

Konklusioner

Den gennemførte screening tyder på, at grøn og lilla linjeføring indebærer de færreste konflikter med diverse interesser og arealbindinger. Grøn linjeføring indebærer dog betydelige tekniske udfordringer i forhold til terrænforskellene i det landskab, ledningen gennemløber.

Påvirkningen af de relativt få beskyttede vandløb og beskyttede natur- og landskabselementer langs med grøn og lilla linjeføring er til gengæld begrænset, og det vurderes umiddelbart muligt at opnå de krævede dispensationer og tilladelser hos de relevante myndigheder.

Rød linjeføring er den teknisk set mest attraktive løsning, da hele den foreslåede strækning ligger i kote 0-4 meter over havet. Her vil de væsentligste udfordringer være mulige påvirkninger af § 3 beskyttede arealer og Natura 2000-interesser.

Med hensyn til sidstnævnte er det en rimelig antagelse, at habitatområdet (H28) og dets udpegningsarter- og naturtyper ikke skades af projektet, uagtet hvilken linjeføring, der vælges.

Det er desuden en rimelig antagelse, at projektets eneste mulige påvirkninger af Natura 2000-området knytter sig til anlægsfasen og dennes midlertidige og mulige påvirkninger af ynglende og rastende fugle.

Da udpegnings fuglearterne med stor sandsynlighed især forekommer på og i fuglebeskyttelsesområders mere fjernt beliggende øer, holme, strandenge og rørsumpe og/eller kun forekommer i de berørte områder i bestemte perioder af året, kan påvirkninger på Natura 2000-interesserne sandsynligvis undgås eller minimeres ved omhyggelig planlægning af arbejdet.

Det er dog også vurderingen, at flytning af udledningspunktet fra Lemvig til Harboøre samt etablering af trykledning under Lem Vig kræver udarbejdelse af en Natura 2000 konsekvensvurdering, og at en screening (væsentlighedsvurdering) næppe vil være dækkende.

Vælges linjeføring rød er det forventeligt, at Natura 2000 konsekvensvurderingen skal udvides grundet ledningens forløb i et Natura 2000 område over en længere strækning. Miljøstyrelsen er myndighed for Natura 2000 områder på land, mens Kystdirektoratet er myndighed for de dele af projektet, der ligger på søterritoriet.

En samlet vurdering af den praktiske gennemførlighed af de to foreslåede linjeføringer er givet i Tabel 2.

Tabel 2: Vurderet fremkommelighed af de tre undersøgte linjeføringer i forhold til forskellige interesser og arealbindinger. Grønt = lettest (få komplikationer), gul = moderat (enkelte komplikationer), rødt = sværest (f.eks. ekstra konsekvensvurdering, særlige tekniske udfordringer el. lign.).

	Grøn linjeføring	Rød linjeføring	Lilla linjeføring
Beskyttede vandløb			
Fredskov			
§3-områder			
Fredede fortidsminder			
Fredede fortidsminder beskyttelseslinjer			
Natura 2000-områder			
Natura 2000 - fuglebeskyttelsesområder			
Natura 2000 - habitatområder			
Fredede områder			
Åbeskyttelseslinjer			
Søbeskyttelseslinjer			
Beskyttede sten- og jorddiger			
Vandløb (alle)			
Strandbeskyttelseslinje			
Højdekurver			-

Referencer

Artsfredningsbekendtgørelsen (2018). Bekendtgørelse om fredning af visse dyre- og plantearter og pleje af tilskadekommet vildt (BEK nr 1466 af 06/12/2018).

Danmarks Højdemodel (2019). Dataudtræk fra Danmarks Højdemodel (Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering) <https://sdfe.dk/hent-data/danmarks-hoejdemodel/>

Habitatbekendtgørelsen (2018). Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter. BEK nr 1595 af 06/12/2018.

Miljøministeriet (2013). Natura 2000-basisanalyse 2015-2021 for Agger Tange, Nisum Bredning, Skibsted Fjord og Agerø. Natura 2000-område nr. 28. Habitatområde nr. 28. Fuglebeskyttelsesområde F23, F27, F28 og F39.

Miljø- og Fødevareministeriet 2016. Natura 2000-plan 2016-2021. Agger Tange, Nisum Bredning, Skibsted Fjord og Agerø. Natura 2000-område nr. 28, Habitatområde nr. 28, Fuglebeskyttelsesområde nr. 23, 27, 28 og 39.

Museumsloven (2014). Bekendtgørelse af museumsloven. LBK nr 358 af 08/04/2014.

Naturbeskyttelsesloven (2019). Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse. LBK nr 240 af 13/03/2019.

Søgaard, B., Skov, F., Ejrnæs, R., Nielsen, K.E., Pihl, S., Clausen, P., Laursen, K., Bregnballe, T., Madsen, J., Baatrup-Pedersen, A., Søndergaard, M., Lauridsen, T.L., Møller, P.F., Riis-Nielsen, T., Butten-schøn, R.M., Fredshavn, J., Aude, E. & Nygaard, B. 2005: Kriterier for gunstig bevaringsstatus. Naturtyper og arter omfattet af EF-habitatdirektivet & fugle omfattet af EF fuglebeskyttelsesdirektivet. 3. udgave. Danmarks Miljøundersøgelser. 462 s. - Faglig rapport fra DMU, nr. 457.

Vandløbsloven (2017). Bekendtgørelse af lov om vandløb. LBK nr 127 af 26/01/2017.